

Haber·Röportaj·Gezi·Aktüalite

İsmet SELİM
(Ordu Müftüsü)

Ali Ulvî Bey'le bir mülâkat...

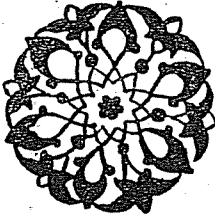

Muhterem okuyucularımız, Allah Resûlünün aşkı ile içimiz dolu olarak o mukaddes belgeleri görebilmemizin heyecanı içerisinde ve Ordulu Müslüman cemaatımızın büyük ilgi ve sevgi tezahürleri arasında 17.2.1968 tarihinde öğle namazını müteakip Ordudan ayrıldık o günün Akşamı Samsunda kaldık. 18.2.1968 de sabahın erken saatlerinde ve Pazar olmasına rağmen oldukça büyük bir kalabalık tarafından uğurlanarak Karadenizin bu güzel şehriden ayrıldık. Ankaraya kadar bütün yol boyunca her yerde Müslümanlar tarafından selâmlandık ve uğurlandık. Ancak Merzifonluların büyük tezahüratı müstesna bir yer işgal ediyordu. Yediden yetmişe kadar kadın erkek, çocuk çocuk sokaklara dökülmüştü. Herkes el sallıyor, "bize de dua edin, Rasûlullah'a selâm götürün" diye sesleniyorlar, mümine ve mestüre olan hanımlar aşk ve heyecanından hüngür, hüngür ağladıkları görülmüyordu. Bu ahval karşısında ağlamadan kendini tutabilmek mümkün değildi ve biz de dayanamadan bu imanlı dindaşlarımıza uyararak gözlerimiz yaşlı şehiri vasıtalarımızla dolaşıp çıktık ve Çoruma doğru hareket ettik. Esasen Ordudan beri bizi uğurlayanların hepsi Peygamber S.A.V. Efendimize selâm gönderiyor. Ve bizden dua rica ediyorlardı.

Ankaraya varıp 6 saat kadar yatıp istirahat ettikten sonra Konya yoluna düştük iki Akşam da Konyada kalıp gerekli ziyaretlerden sonra Adanaya hareket ve Ashab-ı Kehfi ziyaret edip Hataya indik. Sabahleyin Antakyadan hareketle Cilvegözü'nden Suriyeye geçtik.

HUMUSTA SABAH NAMAZI

23.2.1968 saat 0,6 Humustayız, Cennet Mekanı sultan 2. Abdulhamid Hanın yaptırmış olduğu Halid İbni Velid Cami'inde Sabah namazını büyük bir cemaatla eda ettik. Burada Halid İbni Velid ile Hz. Ömer (R.A.) Çocuklarının metfun olduğunu ilgililerden öğrendik. Müslüman Türkün bir eseri olan bu Cami çok muhteşemdi.

Aynı gün saat 10 da Şam'a indik. Birçok Sahabe-i Kiram ve Evliya Ullahın Medfun bulunduğu bu şehir dünyanın en modern ve güzel şehirlerinden biriydi. Hele de Cami'i Emeviye bütün haşmetiyle şehrin güzelliğini kat kat artırıyor. Şamda bir gün kaldıktan sonra yolumuza devam edip gece Ammandan geçip Maan'a ve oradan da Çöle girdik iki gece çöle yattıktan sonra 26.2.1968 de Medinenin Tebük İlçesine yasal olduk. Burada bir gün kalıp muamelelerin ikmalinden sonra akşamdan yola çıkıp gece devam ederek sabah namazı Hayber Kalesine vardık. Namazı orada yeni yapılan bir Camide kılıp kalenin kalıntılarını gezdikten sonra hareketle nihayet Selatü Selam, dua ve ilâhilerle... Saat 12 de Medine-i-Münevvereye kavuştuk.

Vazifemizi yaptık emanetleri tevdi, selâmları tebliğ ettikten sonra dışarı çıkınca Bağdat İmamı Ebu Hanife Cami'inin İmamı ile tanıştım. Benim 1. nci gelişim onunda 4. seferi olduğundan kendisinden çok faydalandım. Allah razı olsun, bana hayli yardımları dokundu. Aradığım bazı yerleri gösterdiler. Çok güzel fahiş arapça konuşuyorlardı. Güzelce anlaştık ve hoş sohbetler ettik. Ondan ayrıldıktan sonra Ali Ulvi kurucu hocamızla görüşmek üzere kütüphanesine çıktım.

ÜSTADIN HUZURUNDA

Değerli okuyucularımızın çoğunun da bildiği gibi Muhterem hocamız Ali Ulvi Bey, Aslen Konyalı olup halen Medine-i Münevverede Mescid-i-Nebevide Bab-Ussıdk-ın üstündeki kütüphanenin Müdürüdür. Arapçaya ve edebiyatına bihakkın vakıf. Büyük bir âlim, emsalsiz bir şâir ve aynı zamanda müteşerri, mütesennin, âbid, zâhid, edip ve belîğ bir muhterem zattır. Kendisini giyaben çok eskiden tanırđım. Güzel şürleri fikriyatımın kalesidir. Bir çok va'zlarımnda konuşmamı mısraları ile süslerim.

1966 yılında Konyada açılan, İİ Müftüleri seminerinde bir yemekte bizzat kendisini tanımak şerefine nail olmuştum. Fakat bu

tanışma çok kısa ve ayak üstü idi ki o, bu görüşmemizi hatırlamazdı. Ben bile ikinci görüşümde zor tanıdım. Fakat o etrafına toplanan insanlar arasında kendini tanıyordu.

Kendine lâik bir vakar ve o derecede bir tevazu ile Makamında oturuyor ve misafirleri ile sohbet ediyordu. Yaklaşarak selâm verdim ve gereken vazifemi yaptıktan sonra oturdum. Hemen kendimi tanıttım ve mecmuanın 6. sayısından 1 adet kendisine takdim eyledim. Muhabirlik görevim olduğuna ve kendisiyle İslam medeniyetini röportaj yapmak istediğimi ifade ettim. O anda vaktinin olmadığını beyanla akşama yatsı namazını müteakip Aslan Türk olan ve şu anda ismini hatırlayamadığım bir zat'ın kütüphanesinde buluşabileceğimi, zi söylediler. Böylece vedalaşıp ayrıldım. Vakit gelince Mescid-i-Nebevinin güneyindeki bu kütüphanede buluştuk. Ben daha önce tevcih edeceğim soruları hazırlamıştım. Hocamız tam saatinde geldiler oradaki setler üzerinde oturduk. Bir hayli hususi sohbetten bulunduktan sonra suallerimi tevcih ettim. Üstad hepsini cevaplandırdılar. Şimdi bunları siz okuyucularımıza sırası ile arz ediyorum.

SUALLERE — CEVAPLAR

SUAL : İslâm Medeniyetini nasıl buluyorsunuz, ne gibi tavsiyeleriniz olur?

CEVAP : Mecmuanız muntazaman bize gelmekle beraber ruhunu dalga dalga heyecan fırtınaları ile dolduran bir tekâmül kutbuna doğru akıp gitmektedir. Ben uzun zamandan beri İman gençliğinin böyle bir Mecmuayı mukaddes davamızın sancağı halinde dalgalandırmasını temenni ediyordum. Bu temennimin bu şekilde parlak bir tecelli halinde tahakkukunu görmekle ömrümün en bahtiyar anlarını yaşıyorum, dersim mubalağa etmiş olmam. Zaten İman cephemiz bundan böyle bu ilâhi sancağın tam manası ile ehliyet, liyâkat ve şahsiyet sahibi tertemiz ellerde görmesini bir ideal hasreti ile arzu etmekteyim.

Geçen sayılardan birinde Ahmet Vefa isminde bir kardeşimizin tenkit safhasında yazmış ol-

duğu bir "Tenkit ve Tahli" makalesinin hâla hayramyım. Demek ki bu güzel mecmua her mühim sahada, yetişen nesle örnekler vermekte muvaffak olacaktır. Bu güne kadar yazmış olduğum naziz mısralarımın her birinde bu gibi ulvi vazifelerin ağır ve mukaddes yükünü omuzlarında taşımayı bir iman borcu ve bir ruh ideali olarak telakki eden bir gençliğe haykırdığım sezilir. O günden bu güne ruhumun sonsuz ufuklarını, büyük ve cihangir atalarımızın şanlı mirasına bihakkın sahip çıkacak gençlerin taze baharlar halinde süslemekte olduğunu gördüm. Bu gün bu ilâhi doğuşun ruhumu vecdle dolduran aydınlığı içinde dergah-ı Kibriya'ya arz eylediğim dualarımın kabul olduğunu görmekle müstesna bir saadet hissi ile kalben ve fikren dolup taşmaktayım.

SUAL : Her zaman olmasa bile bazı kere yazmak lutfunda bulunabilir misiniz?

CEVAP : Sizden evvel bazı dini, fikri ve edebî Gazete ve Mecmualara da bu hususta va'atte bulunmuştum. Fakat nedense yazı yazma hususunda korkunç bir mecalessizlik içindeyim. Ama bütün bunlara rağmen ilmi, fikri ve edebî vakarına hayran olduğum bu güzel mecmuaya gelecek sayılarında yazı yazmak isterim. Gerçi kalemler (Maşaallah) bizlerin yazısına ihtiyaç bırakmayacak parlaklığa erişmiştir. Kendilerini candan tebrik ederken daha büyük tekâmül merhalelerinin rüzgâr gibi bir hızla aşmalarını huzur-u saadette dilemekteyim" dedi ve bu inci gibi sözleriyle tevazu'unu bir kere daha ifade buyurdular. Arkasından hemen üçüncü sorumu tevcih ettim.

SUAL : Bu yılki hac mevsimi ve hucaac hakkındaki intibaları nız nelerdir?

CEVAP : Bu sene Türkiye hacılarında geçen senelere nisbeten daha şuurlu bir neş'eyi sezmemek nimetine mazhar oldum. Bilhassa va'iz efendilerin aralarında kardeşçe anlaşmadan doğan vazife taksimi ayrıca memnuniyetimi temin etmiştir. Görüldüğü gibi Harem-i-Şerifte kitle halinde ders dinleyen Türk hacıları idi. Bu hal

diğer Milletleri de hayran bırakmıştır.

Vaiz efendilerin konuşmalarında suurlu bir uyanışın ilâhî neşesi billürleşmekte idi. Hac ve ziyarettten maksat ve gayenin ilâhî sırlarından bahsedilirken bunu derin bir aşk ve vecd neşesi içinde dinlemekten sıkılmayan milletimizin bu nurlu sahada hayli den hayliye ilerlemiş olduğunu görmekte bahtiyar oldum. Demek ki İmân davasının bin yıldır varisi olan bu asil ve temiz millet her haliyle büyük cedlerimizin ruhlarını memnun edecek gayret ve hamiyeti göstermekte devam edecektir. Bilhassa hacılar içinde genç ve dinç simaları görmek, bu mukaddes kervandan daha büyük ve ulvi zaferler beklemek heyecanına beni sürükledi.

SUAL: Türk hacılarında ter-tip ve düzen bakımından ne gibi eksikler buluyorsunuz? tavsiyeleriniz olurmu?

CEVAP: "Ben işin terğibi taraftarıym. Diğer hususları sizler yazınız" dedi ve bu hususta konuşmak istemedi. Benim gayem ise gördüğüm birçok eksik ve yanlış işler hakkında üstadı konuşturmak. O da bu görevi bana devretti. İleride yazacağım hac hatıralarımda bu işler acısı hatalara da geniş olarak inşallah temas edeceğiz.

Böylece mülakatımız tatlı tatlı devam ederken suallerimi daha önemli noktalara yönelttim.

SUAL: "Bugün İslâm âleminin en büyük eksikleri sizce nelerdir" sorusunu sordum.

CEVAP: Uzun bir zamandır bir felaket gecesi halinde Müslüman ülkelerin semasını örten çegitli istila ve tehakkümler maalesef müslüman dünyasında hazin bir ümitsizlik hali doğurmuştur. Binaenaleyh, en büyük davasının zaferi hakkında aşk ve şevkini ümit ve neşesini kaybeden bir toplumun eksiklikleri sayılamıyacak kadar çoktur.

Bu ümitsizlik çünkü aydınlarda İslâmî bir manada uyanmanın lüzumunu bile hissetmeyecek kadar unutulmuş bir hal almıştır. Bu sebepten bugün Türkiyede olduğu gibi İslâm âleminin her tarafında İman ve irfan davasını inanan ve onun uğrunda her türlü fedakâr-

lığa katlanmayı en mukaddes bir vazife bilen bir neslin, bir ideal neslinin yetişmesi zaruridir. Bu manada bir nesil yetişmedikçe İslâm âleminde ehl-i İmana ümit verecek bir hamleyi beklemek saf.lık olur. Zira bu dâva dünün cansız ve heyecansız çalışma tarzı ile kazanılmaz. Kur'an-ı Kerim'in cihad ile alakalı her ayeti kerimesi bu coşkun ruhu imanlarımıza nefhetmektedir.

SORU: Bütün İslâm memleketlerinde ve bilhassa mukaddes beldelerde şahsi ve çevre temizliği meselesinin halli ne zaman ve nasıl mümkün olabilir?

CEVAP: "Bu konu fert ve Cemiyetle ilgili o kadar geniş bir mahiyet arz gösterir. Bunu da büyük davanın gerçevesi içinde görmedikçe çevrelerimizi bu acıklı halden kurtaramayız."

Bu arada vakit hayli ilerlemişti sıcağın ve uzun bir yolculuğun tesirinden olacak ki bu kadar bir tatlı görüşmeye rağmen uyku beni iyice sıkıştırıyordu. Bunun farkına varan Muhterem hocamız "İstersen şurada biraz uyu sonra devam ederiz" dedi. Tabi bu sözler çok tatlı ve samimi olmakla beni uyarmayı da temin eyledi. Böylece sorularına devam ettim.

SORU: Müslümanları gafletten uyandırmak ve cihad suurunu aşılatabilmek için ne yapmak lâzım?

CEVAP: Bu mühim noktayı ilâhî vazifelerimizin baştaç olarak kabullenmemiz gerekir. Cihad ruhunu gönüllere nakşedebilmek için evvela cihad mevzuunun İslâmîdeki mukaddes değerini tesbit etmek başta gelir.

Evet, bugün birçok temiz kalpli kardeşlerimizin semaverlerin başında, sanki müslüman dünyasını saran hiçbir tehlike yokmuş gibi gaye ve davadan uzak, ölmüş ruhları ebediyen uyanmazcasına bir hissizlik gurdabına atmaları ve bilakis Milletce bir uyanış suurunun bahis konusu edildiği sohbetleri malayani kabul etmeleri yaranızın kanayan tarafıdır. Binaenaleyh, bütün dertlerin tek devası feragat ve fedakârlığın tabloştırdığı bir aşk hamlesidir.

SORU: İslâm ve İman davası uğrunda yapılan çalışmalarda İslam memleketlerinde ve bu arada

Türkiyedeki Müslümanların durumunu nasıl buluyorsunuz?

CEVAP: Her Müslümanda, gevresinde bugün diktığı fidanın hemen yarın meyvasını toplamak aceleciliğini görüyorum. En çok etrafına zararlı olan kimseler, ruhunu ye'se kaplıranlar olmuştur. Bunların ağızlarında çürümüş bir sakız gibi çiğnedikleri söz şudur: "Bizler hiç bir iş yapamayız. Bu mevzuda ne adınlar atıldı. Ne teşebbüsler yapıldı. Fakat hiç birisi de fayda vermedi". Halbuki karşı tarafın ateşli çalışmaları ile böbürlendiği çalışmacılar denizden bir katre sayılmaz. Yıkıcı teşekküllerin korkunç faaliyet ve fedakârlığının karşısında bizler henüz hiç bir şey yapmış sayılmayız. Müslüman âleminin her tarafında görülen acıklı haller çünkü yıkıcı çalışmaların korkunç neticeleridir. Nitekim son yazdığım bir manzûmede bu kanayan yara ya şöyle temas etmişim.

Atılan çünkü tohum işte filiz vermekte

Ufka baykuş gibi bir zülmre kanat germekte

Müslüman birliğinin ufku karanlık hâlâ

Çalkampı durmada her cephesi buhranlarla.

Türkün idrakine yıllardır ufuklar kapalı

Her değer ölçüsü düşmanların ak-tarma malı,

Kara günlerde de gelmezsek eğer kendimize

Bizi düşman getirir sonra huzurunda dize.

Bize gösterme ilâhî o felâketli günü

Şanlı Tarihime son perdenin örtüldüğünü.

SUAL: Hac mevsiminde Mes-sid-i-Nebevide İslâm memleketlerinden gelen Ulema ve huffazın bir program dahilinde va'zetmeleri ve Kur'an-ı-Kerim tilâvet buyurmaları sizce faydalı mıdır. Ve mümkün olur mu

CEVAP: Faydalı olur. Ve bu da resmi makamlarla gerekli temas ve anlaşmadan sonra mümkün olur kanaatindeyim.

SORU: Mekke-i Mükerrerede Minada kesilen kurbanların zayı o'maması için bir soğuk hava deposu yapılmasını İslâmî bakım-

dan nasıl karşılırsınız ve böyle bir çalışma var mıdır?

CEVAP : Nil ve Fırat Nehirlerinin civarında bulunan bir kimisenin kullandığı suyu israf etmeyi haram kılan İslâm dini hiç şüphesiz edilmezki israfın her nev'ini haram kılar.

Minada kesilecek kurbanlar dinimizde zaman ve mekan kayıtları ile mukayyet olmasına binaen bu ilâhî emri harfi harfine yerine getirirken kesilen kurbanların bir zerresinin bile israf edilmemesi her Müslümanın istediği bir husustur. Bu gayeyi istihdaf ederek Suudi Arabistan hükümeti bugünlerde bunu ele almıştır. Son teknik usullerle ihtiyaca cevap verecek bir çapta son sistem bir soğuk hava tesisatı vücuda getirilmekte olduğunu mahallî gaz etelerde okuyorum. Tebük'ü Maan'a bağlayan karayolunun bir an evvel bitmesi ile yukardaki tesisin faaliyete geçmesi hususunu Kral Faysal Hazretlerinden ricada bulunmanızı tavsiye ederim.

SORU : İslâm medeniyeti mecmuasına ve Türkiye'deki Müslümanlara neler söylemek istersiniz?

CEVAP : Benim mecmuamız ve Türkiye'deki Müslümanlar için tavsiye edeceğim sonsuz dilekleri, sevgili Peygamberimizin şu mealdeki hadisi şerifleri bittürleştirmektedir: "İki günü birbirine müsavi olan kimse mutlaka hüsrandır." Bu hikmete mebnidir ki, ferî ve cemiyet olarak bugünüümüzü dünümüzden, yarınımızı bugünümüzden daha üstün bir seviyeye yükseltmezsek hayatta zararların en acıklısına maruz kalmışız demektir.

Tarihte bütün terakkî ve teâliler hamle ve heyecanlarına bu düsturdan hız ve feyz almışlardır. Binaenaleyh, kıymetli mecmuamıza devamlı inkişaf ve teâlî hamleleri tavsiye ederken Müslüman Türk'e de bu gibi kıymetli iman ve irfan bayraklarını gönüllerinin en ulvî tepelerine rekzetmelerini ve artık bundan böyle dini neşriyatın yaşamasında en müessir âmil olmayı ilâhî vecibelerin ana temeli olarak kabul etmelerini bir din borcu olarak bütün ruhumla tavsiye ve rica ederim. Ve sözleri.

me, başlayıp ta hac mevsimi dolayısıyla tamamlayamadığım bir manzumenin bazı mısraları ile son vermek istiyorum.

Hak bildiği davaya gönül vermeyen insan,
Her türlü fedakârlığı göstermeyen insan,
Yerlerde perişan sürünen bir dîri leştir,
Zillet denen alçak puta tapmışlara eştir.
İnsanlığın Allahtan uzaklaştığı gündür,
Binlerce putun herbiri bir dikta-töründür.
Bir beldeki her an çürüyüp çökmeye mahkûm,
Sakinleri yıllar yılı yaş dökmeye mahkûm..

Ey Hak yolunun yolcusu deryaları aşanda,
Her türlü fedakârlığı göster bu savaşta.
Didara açıldıkça sen iman denizinde,
Millet yürüsün haşra kadar nurlu izinde...

Mülâkatımız sona ermişti. Medine'de en tatlı saatlerimizden bir kısmı da muhterem hocamızla beraber geçen bu zamanlar oldu. Raportajımızı okuyucularımıza sunarken hiç çekinmeden, hayli meşgul olmasına rağmen değerli vakitlerini İslâm Medeniyeti okuyucularına ayırmak lütfunda bulunan muhterem hocamıza Müslüman kardeşlerim adına alenî teşekkürlerimi arz ederim.

YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜLERİ AKADEMİ OLUYOR

Federasyonumuzun iki yıldan beri üzerinde çalıştığı akademi meselesi büyük bir mesafe katetmiştir. Mayıs ayı içinde Millî Eğitim Bakanlığımıza takdim edilen kanun teklifi metni halen Tâlim Terbiyede bulunmaktadır.

Haziran ayı içinde bütün yüksek öğrenim müesseselerinde yürütülmek istenilen boykot ve işgal hareketleri karşısında normal olarak imtihanlara giren Yüksek İslâm Enstitüleri talebeleri imtihanlarını bitirerek tatile başlamışlardır. Yüksek İslâm Enstitülerinin bu jesti halkımız tarafından memnuniyetle karşılanırken, Federasyonumuz tarafından yürütülen Akademi dâvası da desteklenmektedir. Haziran ayı içinde Ankara'da fevkalâde bir toplantı yapan Federasyon yetkilileri, Millî Eğitim Bakanı ile görüşmüşler ve Yüksek İslâm Enstitülerinin Akademi haline getirilmeleri hususunda söz almışlardır.

Son talebe hareketleri hakkında Ankarada bir basın toplantısı yapan Federasyon Genel Başkanımız Cahid Baltacı, genel maarif politikamızın aksaklıkları, yüksek öğrenimin ve Yüksek İslâm Enstitülerinin meseleleri üzerinde uzun uzadıya durmuş ve halli için bazı tekliflerde bulunmuştur. Genel olarak işgal ve anarşiye karşı bulunduğunu, hakların kanunlar çerçevesi